

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr díjért közöltenek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelytől a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél. Az előfizetési pénzek vidékről — legezélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátrálékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátrálékot utólagosan be fogják küldeni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Az ipariskola és iparosaink.

K.-Vásárhely, 1885. szept. 25.

III.

(Befejező közlemény.)

Azt hiszem, hogy az eddig elmondottak is bőségesen meggyőzhették iparos

társaimat arról, hogy csakugyan az ipariskola mennyire szükséges és hasznos az iparos osztály értelmi fejlesztése érdekében. De miután ennyire belemennünk az ipariskolai intézmény szükségének és hasznának fejtegetésébe, mondjunk el hát most még egyet-mást, míg az iskolai év elején vagyunk, nehogy a későbbi mondás által keserű szemrehányásokban részesíttessünk az iskola iránt rokonszenvező iparos társak részéről.

Ha figyelembe vesszük továbbá azt is, hogy nálunk nagyrészt az iparosok képezik a társadalmi osztályt, akkor okvetlen arra kell törekedni, hogy iskolázás által művelt osztályt teremtsünk. Ez vezette a törvényhozást is arra, hogy az iparosoktatást rendezze. S bizonyára hálára kötelez minden igaz magyart az is, midőn a törvényadta jogánál fogva a magyar kormány mindent megtesz arra nézve, hogy az iparos osztály művelődjék.

Az államilag segélyezett Kézdi-Vásárhely városi alsófoku ipariskola még csak két éve, hogy fennáll, s bár az évi vizsgálatokon bemutatott eredmény és a kiállított rajzok és írásbeli dolgozatok már is örvendetéseknél és kielégítőknél mondhatók: ezen idő még sokkal rövidebb arra, hogysem az iskolázás ész- és és szívképző, nemesítő hatása a tanulókon általánosan szemléltethető, észrevehető lenne. De ha később az intézmény gyö-

keret ver, megerősödik: a szülők- s különösen a mesterekben kivétel nélkül pártolásra fog találni. S ha majd maguk a tanulók is látni fogják idősebb társaikon, hogy mily sokat köszönhetnek az ipariskolának: csak akkor és azután fog egész valóságában bebizonyulni, hogy az ipariskola úgy a mesterekre, mint a tanulókra nézve valódi áldás és jótétemény.

Ennek okáért hozok fel egy példát, mely iménti állításomat már is igazolja.

Városunk egyik jóra való asztalosmestere munkát vállalt a kir. közjegyző építendő házában. Midőn elkerült a sor az egyes szobák kipadlózására, ki kellett számítani a szobák területét s ebből kifolyólag mennyi anyag szükséges s mennyibe kerül. Iparosunk — tekintve korát is — ilyféle dolgokkal nem foglalkozván soha, egyik tanulója, ki más-különbben a mesterség körül is szorgalmat fejtett ki, ajánlkozott annak kiszámítására. Jóra való mesterünk, engedve tanulójának, a kívánt munkát kimért pontossággal teljesített is. S midőn közjegyző és mester tudakozódnának, hogy hol tanulta legyen azokat, iparos tanulóknak szerényen felel: az ipariskolában. No lám, tisztelt iparosok, hogy már is kézzelfoghatólag be lehet bizonyítani az ipariskola hasznát és szükségét.

De ne feledjük el továbbá, hogy a legjobb iskolai nevelésnek is csak úgy

van maradandó hatása és biztos eredménye, ha az iskolai oktatást az otthoni jó példaadás is támogatja. Ha a tanuló azt látja, hogy mestere vallásos, erkölcsös, szorgalmas, takarékos, pontos, rendes, józan ember, a ki a tanulókat úgy tekint, mint családja tagját; a mesterségben képezi, oktatja, mindig csak jóra inti, semmi hibáját el nem nézi ugyan, hanem atyai szigorral, de nem durván és kegyetlenül, bünteti: akkor ott a tanuló is hű, engedelmes, tanulékony s mesterében atyját és jóltevőjét látja, a ki iránt a hála és szeretet honol szívében.

Mig ellenkezőleg: a dologkertlő, erkölcstelen, préda, a munkájával és családjával nem törődő mester műhelyében, a hol a gyér munka mellett naphosszat goromba szitkozódás, durva káromkodás folyik: ugyan mi jót hall, lát és szokik meg a tanuló? S vajjon lehet esodálkozni azon, hogy ilyenek után ő is azon uton indul és végre egy huron pendül mesterével? Gondolkozzunk csak ezek felett komolyan és higgadtan, s azonnal készen leszünk a felelettel.

De menjünk tovább.

Midőn iparosaink az idők mostohasága miatt panaszkodnak, nem mindig azokban találjuk a bekövetkezett nyomor és nehéz megélhetés okát, hanem egészen másban. Nézzünk csak szét iparosaink között s azonnal meg fogunk győződni, hogy tanult, ügyes, jó mester, a ki pontosan és szolidul dolgozik és takarékos

A „Székelyföld“ tárczája.

Vallomások.

I.

„Lágy a szívem, mint a viasz.
Oh, ne legyen hozzá kemény!
Megolvasztja a nagy bánat,
Ha elhagyja minden remény!“
„Ha lágy szíve, mint a viasz,
Legokosabb lesz magának:
Csizmafonal! készíteni
Vigye a csizmadiaának!“

II.

„Nagysád! nehéz a bú rajtam;
Ki sem tudom azt mondani!
Szemeinek lángtűztől
Tudna az csak eloszlatni!“
„Oh, ön nem jól vélekedik!
Ha oly nehéz bánata, hát
Legokosabb lesz magának:
Vegyen alá egy taligát!“

III.

„Nagysád! szívem egy égő vulkán.
Szemei lángra tüzeltek.
Nem is fog ez kialudni, míg
Nekem nem adja hű szívé!“
„Oh, ön felette követelő!
Ha szíve ég oly nagy tüzzel,
Legjobb orvosság lesz ellene:
Öntse le egy pohár vízzel!“

IV.

„Régen várlak!“ — szólt a kedves,
Midőn nála megjelentem;
Mit tehettem volna másat?
Szerelmesen megöleltem.
Midőn végre tovamentem,
Füleimbe ily hang dörgött:
„Bárcsak soh'se jönnél vissza!
Vigyen el a tüzes ördög!“

V.

„Majd irok egy hosszú levelet“
Mondá kedves imádoztam,
Midőn holdas, csillagos estén
Tőle messze eltávoztam.
Jő a levél; olvasom hévvel,
S váltott arcom kékre-zöldre;
Az volt benne: „Völegényem kér,
Jere el a menyegzőmre!“

VI.

Szerettem egy falusi libát.
Szerelmemi végtelen vala;
Nála talált a lenyugvó nap
S a ragyogó ég hajnala.
Ezt a kis falusi libácskát
Én annyira megszerettem,
Hogy szerelmem teljességében
Még magam is luddá lettem.

!!!

Kamilla.

(Elbeszélés.)

Irta Dobay János.

II. RÉSZ.

IV.

(Folytatás.)

— Kisasszony! — szólt az ifju komoran — emlékszik még kegyed ama beszélgetésünkre a rohanó hullámok által korbácsolt házikó ormán?

— Igen, mindenre hiven emlékszem — felelt Kamilla lassu hangon. — Nem feledtem az azután történeteket sem, midőn ön élete kockáztatásával mente ki engem a habok közül.

— Ezzel csak kötelezettségem egy részét róttam le önnel szemben. Ha ön ki nem teszi életét értünk, nem lett volna alkalmam önért valamit tehetni. Az érdem tehát kizárólag az öné. De ne beszéljünk erről . . . Tán emlékszik még Kamilla kisasszony, hogy én akkor felajánlottam életemet önnek s ön megengedte, hogy ezt más alkalommal is ismételhessem. Én, a mint kegyed kívánta, beszéltem anyámmal, ki e tárgyban is, mint egyáltalában mindenben, a legnemesebb és legjobb anyának bizonyult. Nemcsak ellenvetés nélkül, de sőt örömmel fogadta választásomat, s így most kegyeden a sor nyilatkozni, hogy elfogadja-e életemet s szerelmemet?

Kamilla pirulva, dobogó kebellet hallgatá az ifju szavait. Nem nézett az ifju arcára, nem vizsgálta a hideg szavakat s csupán azt hallá, hogy Kálmán cserébe szerelmét kéri. Egy néhány pillanatig hallgatott, míg nagy zavarát leküzdötte, s aztán lassu, remegő hangon szólt:

— Uram! én ajánlatát elfogadom s cserébe szintén életemet ígértem.

Kálmán arcán az öröm sugára villant át, de gyorsan leküzdötte heves érzelmeit, kimért hideg hangon szólt:

— Gondolja meg, drága Kamilla, a fontos pillanatban, midőn mindkettőnk életboldogsága felett határoz, hogy van-e joga élete és szerelme felett határozni; nincs senkinek igénye azon szerelemhez, melyet most nekem felajánl?

Kamilla arca hirtelen komoly lett s egy tiszta, nyugodt pillantást vetve az ifjura, hideg hangon válaszolt:

— Nem értem, uram, hogy mit akar ön mondani; de azt érzem, hogy olyast gondol most felőlem, a mi sértő rám nézve.

— Bocsásson meg, Kamilla, — szólt az ifju sokkal szelidebb hangon — én végtelenül tisztetem és szeretem önt; teljes bizalommal viseltetem ön iránt, s oka nem vagyok, hogy mindig egy rut arcu démon, a gyanu, tolakodik közém és kegyed közé, oly tényeket hozván fel ön ellen, melyekre a leg-erősebb bizalom is megrendül. Szívem bizik,

életet folytat, az nemcsak tisztességesen megél, de még gyarapodik is; a ki pedig a könnyebb oldaláról szereti venni a dolgot, a ki munka helyett panaszszal, sőt másképen tölti az időt: az nagyon természetesen szegény, nélkülözésekkel küzd és előbb-utóbb tönkre megy.

Tehát ne mindig másban, ne a mostoha viszonyokban, hanem magunkban keressük a hibát. A folytonos panasz helyett jobb, ha szorgalmasan munkához látunk, képezzük magunkat, hogy az újabb időben örvendetes fejlődésnek indult ipar terén versenyképesek lehessünk és helyünket becsülettel megállhassuk.

Ezért van elkerülhetetlen szükség az ipariskolára.

Ezek után pedig nem marad egyéb hátra, mint reményemet fejezni ki az iránt, hogy nem is akad ezután egyetlen jóra való iparos sem, a ki az ipariskola szükségét és hasznát az elmondottakból be ne ismerné. Nem akarom hinni, hogy ezek után találkozzék iparos, ki tanulóját az ipariskolától elvonná; sőt minden derék iparos jövőben szigorúan ellenőrizni fogja, hogy tanulói rendesen és pontosan látogassák az iskolát, s ott-hon, munkaközben is atyai utasításaival fogja utasítani és buzdítani tanulóit a folytonos önképzésre.

Adja Isten, hogy jóakaratu kívánságaim ne legyenek „kiáltó szó a pusztában”!

Gyöngyösi István,
iparisk. igazgató.

Az erdélyi róm. kath. státusgyűlés.

Folyó hó 21. és 22. napjain tartatott meg Gyulafehérvárt az erd. r. k. egyházmegye ez idei státusgyűlése, melynek lefolyását adjuk az alábbiakban:

Nagymise után, körülbelül tíz órakor, a gyűlés tagjai a püspöki lakba vonultak s Hilibi Gál János ny. kuriai bíró indítványára Lőnhart Ferencz püspök Jósika Lajos báróval együtt meghívott a gyűlés megnyitására. Az elnökök éljenzéssel fogadtattak.

Lőnhart Ferencz püspök a gyűlést szép beszéddel megnyitván, verifikáló bizottságot küldött ki a megbízó levelek igazolására s addig a gyűlést felfüggesztette.

Félóra mulva az igazoló bizottság elnöke Beke Antal kanonok bejelentette, hogy az idei státusgyűlésre meghívott 135 világi

egyén és 67 az egyházi rendből, kik közül megjelent a világiak részéről 69, az egyházi rendből 53. Mindannyian igazoltattak.

Elnök előterjesztésére a már megalakult gyűlés jegyzőkönyv Finaly Henrik és Veszély Károly tagokat kéri fel, kik Dr. Fodor József szentszéki jegyző felszólalása után utasítottak a 15-ös bizottság jelentésének a jegyzőkönyvbe való felvételére.

Ezután Hilibi Gaál János indítványára Rómába a pápához üdvözlő sürgöny küldett, melyben a státusgyűlés ő szentsége apostoli áldását kéri ki.

A tanácskozás a 15-ös bizottság jelentése alapján indult meg.

Midőn az előadó az alelnöknek, Páll Sándornak lemondását érintette, Gál János azon eszmét vetette fel, hogy az ügymenet gyorsítása tekintetéből az igazgatótanács tétessék át Kolozsvárról Gyulafehérvára.

Ugron Gábor ellene mond Gál Jánosnak s kifejezést ad még azon nézetének is, hogy a püspök székhelyét is át kellene tenni Kolozsvárra. Szerinte már azon szempontból is czélszerűbb, ha Kolozsvárt van az igazgatótanács, mert ott van a vagyon s azt könnyebben ellenőrizhetnék ott, mint ellenőrizhetik Gyulafehérvárról. Beszéde általános tetszésben részesült, s indítványa folytán a gyűlés Gál János indítványa felett napirendre tért.

A titkári állás betöltésére vonatkozó pontnál Pótsa József főispán indítványozta, hogy ez állás töröltessék és helyébe választassék egy szakértő gazdasági előadó. Ekérdés többek felszólalása után egyelőre függőben hagyatott.

Az egyházmegyei igazgatótanács ügyrendjének a 15-ös bizottság által eszközölt stílár módosítása felett hosszú és meddő vita támadt, melynek Ugron Gábor vetett véget, indítványozván, hogy fogadtassék el az eredeti szöveg, mit a gyűlés el is fogadott.

Élénk vita fejlődött ki még a kolozsmonostori uradalomról szóló jelentésnél Ugron Gábor és Bíró Béla között a Jegyére vonatkozólag, melynek végzetével a státusgyűlés a kolozsmonostori gondnokság által kezelt Horák-féle házra nézve a 15-ös bizottság véleményét elfogadva, kimondotta, hogy az építtessék újra.

Ugron Gábor kérdést intéz az előadóhoz a Kolozsvárt felállított faraktár iránt, mire Bíró Béla adott megnyugtató felvilágosítást.

Következett az igazgatótanácsnak a nagyalmásai uradalomra vonatkozó jelentése, melynél Ugron Gábor és Bíró Béla között ismétlen heves vita keletkezett.

A státusgyűlés ezután helyeslő tudomásul vette a radnóthi uradalom megvásárlását és az igazgatótanácsnak köszönetet szavazott. Ezzel az első napi ülés véget ért.

Másnap (22-én) reggel szintén nagymise

volt a nagy székesegyházban, melynek végzetével folytatottatott a gyűlés.

A jegyzőkönyv felolvasása után elnöklő püspök Szentkereszty György báró indítványa folytán a tárgysorozatba felvett választásokat délutánra tűzvé ki, szavazatszedő bizottságot küld ki.

Előadó felolvasa a 15-ös bizottságnak a radnóthi uradalomra vonatkozó jelentését, melyre nézve még egy évig a jelenlegi provizorium fenntartását ajánlja, mivel jelenleg az idő és viszonyok nem elég kedvezők a bérletre, de meg másfelől a házi kezelés sem igen kecsgetető; a jövő státusgyűlésre aztán utasíttassék az igazgatótanács, hogy konkrét javaslatot terjesszen be.

Hosszu vita keletkezett erre, mely majdnem az egész időt betöltötte és melyben igen sokan vettek részt. A sok különféle indítvány és vélemény között végre is Ugron Gábor indítványa fogadtatott el.

Ugron Gábor ugyanis elfogadta a 15-ös bizottság ama javaslatát, hogy a provizorium még egy évre fenntartassék, de csakis egy évre. Bizottság kiküldését ajánlja, mely az uradalmat megvizsgálja, és áttanulmányozva annak minden viszonyait, készséssel egy tüzemtervet, mely a szerződés-kötésnél s a haszonbérbe adásnál is javára válhatik a státusnak. A radnóthi uradalom ma oly állapotban van, hogy oda legalább is 200,000 frt beépítésre lehet szükség; egy ily berendezési jóság kezelését nem lehet házilag véggezni, annál is inkább, mert egy testület nem kezelheti jóságait. (Élénk helyeslés.)

Hozzászólottak még a kérdéshez: Lukács Béla, Apor Károly báró, Beteg Ferencz, Szentkereszty György báró, Haller Jenő gr., Lázár Jenő gróf, Györffy Gyula, Jósika Lajos báró, Dr. Kein ügyvéd, Bornemisza Tivadar báró.

Végre szavazás utján határozatba ment a provizoriumnak még egy évre való fenntartása és a haszonbérbe adás.

Ezután még két pontot tárgyaltak le: az alapok és uradalmak költségvetéseinek és számadásainak megvizsgálására küldött bizottság jelentését, mely tudomásul vétetett, és a titkári állás ügyét.

Ugron Gábor és Pótsa főispán a titkári állás eltörlését és helyébe egy gazdasági előadó választását indítványozták. Azonban a vita szavazásra kerülő, a titkári állás megtartását a többség elfogadta, mire elnök a választást délutánra elrendeli.

Ezzel az ülés este 6 órára halasztatott.

A gyűlés további folyamáról jövő számunkban megemlékezünk.

Levelezés.

Kovácsna, 1885. szept. 23.

(Egyházmegyei közgyűlés. — Közgazdasági dolgok.)

Folyó évi szeptember 9-én az orbai ev. ref. egyházmegye Kovásznán rendkívüli közgyű-

lést tartván, az egyházi és világi képviselők csaknem mindnyájan megjelentek; a gondnokok közül egyedül mélt. Lázár Mihály főgondnok ur volt jelen.

Magyarósi Ferencz elnöklő esperesur megnyitó beszédében üdvözlö a megjelent tagokat; kegyelettel emlékszik meg a közelebről elhalt Demeter Sámuel zágoni ref. papról; s a végén ünnepélyesen kijelenti, hogy a közbejött viszonyok nyomása következtében esperesi hivataláról lemond, mit a főtisztelt püspök urnak is bejelentett, s e szerint csakis a jelen megnyitott gyűlés alatt tartatja meg esperesi elnöki széket.

A bekövetkezett mély csendet Lázár Mihály főgondnok ur azon indítványa rázta föl, minek folytán egyhangulag elhatározott, hogy a Demeter Sámuel halála fölötti részvét és fájdalom nyilvánítás kifejezése jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Határozattá emeltetett egyhangulag a főgondnok urnak azon indítványa is, mely szerint esperes ur lemondásának visszavonására és hivatalának tovább folytatására fölkérte.

Hogy esperes urat minő okok indították a lemondásra jövő közleményemben fogok megemlékezni.

A napirendre áttérve, következett a megelőző két ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése után a főjegyző-választás; titkos szavazás utján 13 szótöbbséggel megválasztott Péter Károly szörcei pap. Az aljegyzői állomás — lemondás folytán — betöltetlen maradt.

Jelenlegi választás folyamán megürlvén a közigazgatási állás, egyhangu felkiáltás után Vékás Lajos barátosi lelkész lett annak betöltése végett fölkérve; ki ismételt felhívásnak sem engedvén, felhozott alapos indokai elfogadtattak, s megválasztott direktornak Havadtói Gerő 5 szótöbbséggel. A directori ügyiratok és pénzek átvételére és átadására Csákány József lelkész és Csia György lettek kiküldve.

A zágoni egyház község és a néhai Demeter Sámuel örökösei közt keletkezett egyezség a Péter Károly által tett módosítással elfogadtatott.

Az egyházkerületi közgyűlésre esperes ur — az ő kijelentése szerint — nem mehetvén el, megbízott Péter Károly főjegyző, hogy az esperest helyettesítse. Ezzel a vegyes gyűlés véget ért.

*

A háromszékmegyei őszi közgyűlés összehívójában örömmel üdvözlőjük azon előterjesztést, mely szerint az orbai járásban egy állatorvosi állomás rendszeresítése végrevá-lahára tárgyalás alá kerül.

A szüksége egy állatorvosi állomás rendszeresítésének kérdés tárgya sem lehet ma már, midőn az állategészségügy érdekében a magas kormány rendeletei és a létező törvé-

de eszemet a kétely marcangolja. Azért boldogságunkra kérem, édes Kamilla, legyen őszinte hozzám s mondja meg nyíltan, hogy van-e valakinek igénye szívére? Nem tudnám elviselni a gondolatot, hogy kegyedet tán hála vagy a szerelmen kívül más érzélem vezérelheti elhatározásában. Mondja meg, drága Kamilla, ha valaki más iránt érez vagy érzett szerelmet, s én boldogtalanságomban is áldani fogom őszinteségét.

— Nem tudom, hogy honnan meríti ön gyanuját, s bármennyire is sért az engem, hogy ön nyilatkozatom után is tud kételkedni érzelmeimben: egy benső hang ösztönöz, nyíltan kimondani életemből annyit, a meynyit jogom van elmondani. Igen, uram, én szerettem egykor egy ifjút, azaz hogy úgy gondoltam, hogy szeretem. Ő gyáván, nyomorultan elhagyott engem akkor, midőn atyám elhalván, minden támasz nélkül állék e világon. Akkor még gyermek valék s úgy szólva szülőim akarátának hódolék, midőn e viszonyt elfogadám, mely nem volt, nem lehetett egyéb, mint egy kis rokonszeny. Ez az egy pont életemben, melyre a szegyen pirulásával gondolhatok vissza, s esküszöm önnek, uram, hogy azóta férfi képe sohasem ért szívemig, egész...

— Beszéljen, drága Kamilla! — kiálta Kálmán boldogan — minden szava gyönyörű!

— Többet nem mondhatok, — szólt zavarral Kamilla — hisz ugy is tudja, hogy szívem teljesen az öné.

Kálmán egy pillanat alatt a leánya előtt térdelt s megfogta azokat a piczi remegő kezeket s úgy nézett fel, mint egy oltárképre, a könytől csillogó szemekbe s az édesen piruló gyönyörű arcra.

— Kamilla, én imádom önt, de esedezem, mondja, ön volt-e az a hölgy, ki egyik este a tisztartóval a kertben találkozott? Mondja, hogy nem volt ön, s én a legboldogabb ember leszek a világon.

Kamilla hidegen vonta el kezét, felállt és szigorúan szólt:

— Ha ön még most is gyanút táplál irántam, igen sajnálom; de nem fogom magamat oda alázni, hogy még továbbra is bizonyíttassam érzelmeim valóságát. Ön nem hisz nekem s így a boldogság legelső feltétele is hiányzik közöttünk. Tekintsük tehát e dolgot befejezettnek. Isten önnel!

— Oh, bocsásson meg, Kamilla! — esengett az ifjú — ismét a démon szava volt, mely hitemet, bizalmamat megingatva, utat tört magának. Ha csak egy kis részét érzi is azon végtelen szerelemnek, mely bennem él, mondja csak egy szóval, hogy nem szereti a tisztartót s én ezzel megelégszem.

— Legyen tehát, uram — szólt a hölgy ünnepiesen. — Én tisztetem és becsülöm azt

az ifjút, de szerelmet nem érzek iránta s ő sem érezhet irántam, mert mást szeret. Erre esküszöm!

— Oh, Kamilla! mily kimondhatatlan boldoggá tett engem! — kiáltá az ifjú tuláradó örömmel, heves csókokkal borítván el a hölgy kezét.

Az utolsó gát is leomlott tehát, mely a két szerető szívét elválasztá. Kálmán bizalmatlansága eltűnt, a legteltesebb boldogságnak adván helyet. Kamilla szüzi tartózkodással, de gyöngéd bensőséggel viszonzá az ifjú hő szerelmét, s mit a felénk szó el nem mondhatott, elmondá a lángoló, szenvedélyes tekintet, mely szíve érzelmeit tükrözé vissza.

Még aznap este egy kis ünnepélyt rögtönöztek a kastélyban s nyilvánosan kihirdették Kálmán és Kamilla eljegyzését. A társaság egészen meg volt lepelve e nem sejtett hír által, de az egy báró Teremi kivételével senki sem akadt, ki e választást nem helyeselte volna. Mindenki elismeré hallgatólag, hogy Kamilla érdemes Kálmán szerelmére, s a szokásos üdvözlések tiszta szívből fakadtak. Trézsi néni oda volt a nagy öröm miatt; legalább tizszer össze-vissza csókolt a boldogságtól mosolygó ifjú párt. Kamillának a csirkék neveléséről, ugorka-savanyításról és a férjek „ránctbaszedéséről” tartott hosszas prelekeziót; Kálmának meg sokszorosan szívére kötő, hogy tenyerén hordozza ezt az

aranyos leányt s különösen vigyázzon, nehogy húszártisztekekkel jöjjön össze, mert akkor veszt mindennek. Ezek előtt a nagybajszu, sarkantyus ördögök előtt nincs semmi szent. Példa rá az ő esete.

Felszeginé gyöngéd szeretettel ölelé át az ifjú párt s szemeiben az öröm könyűi csillogtak, midőn Kamilla ajkairól az első „édes anyám” szó elhangzott.

Irma nemcsak Kálmán és Kamilla boldogságán örvendett, hanem örvendett saját magáért is, mert ha Kálmán egy társalkodónöt vesz nőül, miért ne lehetne az ő szerelmének is reménye! Hisz nincs nagyobb távolság közte és a tisztartó közt Kálmán és Kamillánál. Tuláradó szeretettel borult Kamilla nyakába és sohajtva szólt:

— Te már boldog vagy; de mi lesz az én sorsom?

— Remélj, édes kicsikém, — felelt Kamilla, melegen szívére szorítva a leánykát — ügyed kezd jóra fordulni; én tudom, hogy a tisztartó szeret téged, s így van okod remélni, hogy boldog léssz.

— Oh, Kamilla, mily boldoggá téssz szavaiddal! De hát honnan tudod te azt, mit én csak sejtteni merek?

— Ő mondta maga, s felkérte közbenjárásomat, mit én szívesen meg is ígértem neki. Tehát bízzál bennem és remélj!

(Folytatása következik.)

nyek annyi és oly fontos teendőket szabnak elő, melyeket csak állatorvos bizásával lehet teljesíteni.

Orbai járás marhái nyári időben, közvetlen Oláhhozomszédságában, a keleti marhavész fészke tövén fekvő erdei legelőkön legelvének, nagyon természetes, hogy a vész behurcolásának megóvása szempontjából ide Orbaiba egy állatorvosi állomás megteremtése nemcsak helyi, hanem megyei, sőt mondhatom: országos érdek.

Belátta ezt maga a magas kormány is, s ezért intézkedett közelebből a „Barakok” építtetéséről a határszéleinken elnyúló hegygerinceken. Csak az a sajnos, — mint sok mindennél — hogy az országos érdekű intézmény nem az állampénztárból, sőt nem is a megye által, hanem a fekvésénél fogva elhagyatott, különben is szegény vagyoni állású orbai járás lakóinak áldozathozatalával nyerte létesítését. Nagyon sajnos továbbá, hogy a költséges épületek pusztulóban vannak, pár év alatt csak hült helyüket látjuk; pedig bizony jó volna azokat katonai őrházaknak is — legalább egy részét — felhasználni; határszéli foglaltságai a szomszéd románoknak, — kik ottan állandó öröket tartanak fenn — bizonyára nem lennének oly gyakoriak.

Visszatérve az állatorvosi kérdéshez, ismételtelen felhozom annak szükségességét és azt, hogy az nem csak orbai, hanem megyei érdek; mert hiszen akárhányszor előfordul, hogy a kézdijárási állatorvos a kézdi járás valamely távollévő községében lévén hivatalosan elfoglalva, az orbai ember vagy kcsőre, vagy éppen fel sem találja, s így a szikrájában lenyomhatott vész nagyra terjedhet. Ez megfordított esetben a kézdi járásban is éppen így megtörténhetik.

Különben is Orbai járásnak marhaállománya oly nagy, hogy az állatorvosra itt ép oly nagy szükség van, mint más járásokban, sőt inkább, mint Miklósvár járásban.

Épen ezért erősen hisszük, hogy az értelmes közgyűlés nem fogja Orbait e tekintetben továbbra is mostoha gyermekként tekinteni, hanem elhatározza Orbaiban Kovászna székhellyel a megye költségén egy állatorvosi állomás rendszeresítését.

Még a néhai szolgabíró idejében tanácskozott e kérdés fölött az orbai intelligencia; fungens szolgabíró ur elnöklete alatt 1884-ben tartott értekezleten felelevenítette a kérdést s így már a szolgabíró ur befolyásának közbevetésével tán betetőződik a jótékony célú intézmény!!

Ha kérded az orbai székely gazdát a dolgok mostani folyásáról: minden tévózás nélkül ilyen felelettel lep meg: „Nem tudok én semmit az országos politikáról, s nem is bajlódom azzal; de annál többet tudok az orbai politikáról; sokszor nyögök annak ólomsulya alatt; úgy látszik, elhullottak s részint félrehúzódtak nagyjaink és pártfogóink; mi a megyének mostoha gyermekei vagyunk; annyiba sem vesz minket orbaiakat Háromszék megye, mint az anyaország az erdélyi székelységet.”

Ha utángondolunk, igazolva látjuk a szegény székely feleletét már csak a felhozott állatorvosi kérdésnél is; be-zéltem én oly tisztviselővel, ki így gondolkozott: „Elég, ha a megye a sepsi-, kézdi- és miklósvár-járási állatorvosokat fizeti; tartsák fenn az orbaiak az állatorvost saját zsebükből.”

De menjünk tovább. Nem-e csak Orbaiban jajveszékelnék a szegény gazdaemberek a Nemere és Alsól okozta házagoknak szalmával való bedugulásért 30–50 forintban fejükre kimért pénzbüntetés fölött? A más járásbeli atyafiak ilyesmit nem ismernek, pedig biz ott eleget láttam szalmával ujonnan dugdosott gazdasági épületet, és pedig nagyobb mértékben kiterjedve a dugdosással, mint mi nálunk. Elhiszem, hogy a szolgabíró ur főleg Kovásznán azért jár el oly szigorral e tekintetben, hogy a község városias külszint nyerjen ez által, mit kis mértékben magam is helyeslek; de a tulszigorral épen nem érünk célzt, sőt ártunk; mert a nyomorral küzdő nép elkoldusodik és idegen hazát keres. Hiában parancsoljuk meg a szegény embernek, hogy csak buzakenyeret egyék; mert sokszor a mamaliga is alig jut ki.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur-

nak 1884. november 30-án 63.215—VI. sz. a. — alázatos kérésünk folytán — leadott böles és emberséges szellemű leiratában világosan meg van mondva, hogy a szalmafedelet szél vagy más rendkívüli körülmények okozta károk helyreállíthatók.

E nyomoruságos világban ajánljuk becses figyelmükbe a megye élén álló tisztviselő uraknak a magas leiratot.

Ha az erdei legeltetést vesszük, e tekintetben Orbaiban találjuk a tulszigoru megszorítást.

Tekintsünk vissza az iskolák kérdésére! Orbai főhelye, Kovászna községe, — hol pedig a különböző nemzetiség létezése is ponderál — többször folyamodott iskolaépítési államsegélyért; de mindannyiszor elutasított, s a fiugyermekek három különböző helyen vesződve tanulnak. Ezzel szemben hol állanak más járás főhelyei, hol pedig a nemzetiségi kérdés nincs élére állítva, mint itt?

Vessünk egy futó pillantást a megyei utvonalak minőségének arányosítására. Itt is a szegény Orbai huzza a rövidet. Orbai általában lapályban fekszik, utvonalai ujak és rosszaz s mégis kevesebb számú kavicsalom hozatik rájuk, mint a magasan fekvő sepsi régi és jó karban lévő ugyanakkora utvonatra. Hidaink oly ruinák, hogy a pávai vonalon nem képes a szegény iparos cséplő gépjét veszély nélkül odábbszállíttatni. Mind-ezekről és egyéb orbai miseriákról jövőben részletesebben és többet.

Az arra hivatottaknak becses figyelmükbe ajánljuk Orbai nyomoruságos ügyeit, hogy mondassuk ama székely atyafival: „Ma is vannak Orbainak tevékeny emberei és pártfogói.”

Csia György.

Igaz-e, hogy „az állami tanítóképző intézetek vád alatt” lennének?

(Válaszul Felszegi J.-nek a „Székelyföld” 73. sz. „A magyar közművelődés feladata” című cikkre adott válaszára.)

(Folytatás.)

Továbbá, 3-szor, megjegyzem, hogy sem régen, sem újabban a hitoktatás általános-ságban a tanítóra nem volt bizva, legalább a kath. egyházban és annak iskoláiban soha; ezt Felszegi ur nem tudja történelmileg igazolni. Ha egyes esetekben a parochialis iskolánál a pap a káté és biblia tanítását a tanítóra bízta vagy bízta ma is, azt tette mindig felügyelete alatt, s bátorságosan is tehetette, mert az erre megbízott tanító egyszersmind annak az egyháznak szolgálja volt s a hittan és biblia tanítására úgy és annyira — ha százszorta jobban nem — volt képesítve, mint akármelyik állami tanítóképezdeből kikerült legkitünőbb tanító ma a hittanon kívül bármely előszeretettel tanult tárgyból; az — akkor az írás, olvasás, számtan, káté, bibliára terjedvén ki a tananyag tárgya — nem is lehetett másképp, akkor a tanító saját egyháza gyermekeit nemcsak oktatta, hanem oktatta is; a tanító és pap a gyermekben a sziv nemesítésével az ész művelését összhangzatban munkálta, s így valóban vallásosak voltak az emberek, nem volt a tanítók által is korruptálva a társadalom, a vallásosság tekintetében nem volt ok annyi panasza, a papság méltán érdemelte ki a kitünttetést, mert megtette kötelességét vagy a maga, vagy a tanító személyében, ki az egyháznak olyan szolgálja, mint a pap, vagyis meg tette az egyház, melynek egyedül hivatása, kötelessége minden tanítás, nevelés-oktatás. Mióta az állam az állami tanítóknak fel kezdte tolni magát arra a térre, a hol nem volna baja: az egyházat leszorította az isteni hivatásának és jogának fogva eddig elfoglalt s 19 századon át Felszegi ur által is méltott és elismert eredménnyel megküzdött térről s a hitoktatásra kezdett utalni; bizony hiába iparkodik Felszegi ur minden meggyőződésével, „tisztá tudat”-ával és a dolgok valóságos ismerőjével a hitközönyösség és vallástalanság terjesztőinek a papságot, vagy is az egyházat, illetőleg felekezeteket — mi e szempontból mindegy — feltüntetni, mert az egyház, akár a papság, akár tanítói, mint az egyház szolgálja személyében megtette és

teszi ma ép úgy, mint eddig, a neki adott s ma megszorított téren kötelességét; s ha az állami tanítók veie együtt és összhangzatban tudnának működni; ha a mit tanítanak, — lenne az akár a hittan — nem a tisztelendő urak helyett tanítanak, hanem azon egyház vagy felekezet helyett és nevében, mely helyett s melynek nevében és akaratából a pap tanít, nevel és oktat; ha nem törekednének a papoktól eltérő önálló vélemények nyilvánítására: akkor az állami tanítókat még fel tudnók valamikép a Felszegi ur által önként rájuk hárított vád alól menteni; de így, midőn saját egyházuk és hitelveiktől is eltérő és önálló — úgy látszik, felekezet-nélküliségüknek megfelelő — vélemények nyilvánítására törekednek: alig menthetők. Így igazat kell adnunk Felszegi ur vallomásainak, midőn így ír: „Pedig az állami tanítóképezdeből kikerült ifjak hitközönyössége abban áll, hogy a tisztelendő urak helyett nem tanítják a hittant s esetleg önálló véleményt mernek nyilvánítani”, annál is inkább, mert a papok mindig azon egyházak, illetőleg felekezetnek vallják hitelveit és érvényesítik véleményeit, melynek szolgálatában állanak, melyet képviselnek úgy a vallásoktatás, mint a tanügy körül, s ha ezekkel nem tanítanak egy hittant, egy hitelt, nem nyilvánítanak a tanügyben egy véleményt: akkor a „hitközönyösség” tengeri szörnye nem oly valami, mi időnként üti fel fejét, hanem valóban az állami tanítóképezdek és szülöttei felekezetnélküliségében Felszegi ur által provokálva rejtett.

No, még valamit, hogy meg legyen felelve Felszegi urnak. Hogy milyen liberális államban élünk és minő sajtószabadság korlátai között, annak a mai liberális kormány a megmondhatója s ő a felelős érte. Ahhoz pedig, hogy valaki meg merje mondani, hogy ez vagy az a szentesített törvények védelme alatt álló intézet nem felel meg egy nemzethat vagy állam hivatásának, vagy léte biztosításának, nem kell nagy sajtószabadság, s annál kevésbé mondható igazgatásnak, mert óriási sajtókihágás követtetett és követtetik el mindannyiszor akkor, midőn a régi és életképtelennek bizonyult szentesített törvények helyett ujak hozattak és hoztának. Felszegi ur, úgy látszik, soha semmit sem indítványozott, javaslatba nem hozott, mert ha igen, úgy önelvei és felfogása szerint mindannyiszor igazgatót, és ha írásban tette, vétett a sajtószabadság ellen. Akkor a Felszegi ur egész cikke is igaztat lenne az összes papok ellen. Már pedig így igen sokat tenne fel magáról; ép így oly sokat tett fel parányiságról is a tanítótestülettel szemben, midőn azt írja, hogy a laikus népet, szülöket félrevezetve, igaztom a nemzethat eme nap-számokai ellen. Isten meentsen, hogy önmagam ellen igazgassak. Ezt csak Felszegi ur eszelte ki.

Aztán a tanítók terhes munkájával szemben azt mondja: „Az elégtelenséget szitók legtöbbször a kényelem minden feltételét élvezik.” Oh! ez a mai világban oly naiv állítás, melyre, megvallom, nem tudok papírra tehető kádencziát mondani. Ugyan a szent irigység eme gerjedelme Felszegi urban nem az én parányiságom „kényelem”-élvezetére ébredt-e fel? Rögtön megosztánám.

Hogy az állam felekezetnélküli, vagyis jogállam, az helyén van, de úgy, hogy egy vallás ügyeibe se avatkozzék, szolgájon bár a beavatkozás akár javára, akár kárára a vallásfelekezetnek, mert különben azonnal megsértette a jogállam fogalmát és a lelkiismereti szabadságot; de — s épen e szempontból — az összes felekezetnélküli állami intézeteket, mert az állam ezek körüli eljárásában egyik vagy másik felekezet vallásügyébe, azaz belügyébe avatkozik: az állam existenciájára, mint a fentebbiekből is látható, veszélyeseknek tartom.

Itt az Eötvös, Deák és Trefortra való hivatkozás az egyház és államnak a természeti és isteni törvényen nyugvó jogán mitsem változtat. Errare humanum est. Ők a legjobbat akarták, de azért tévedhettek, annyival is inkább, mert Felszegi ur állítása szerint csak az állami tanítók kezéből kikerült egyének lehetnek egész emberek; már pedig ők nem onnan kerültek ki.

Igy téved Felszegi ur, ha az államot domináltatni akarja és oly jogot tulajdonít neki, a minővel nem bir, és megtagadni akarja az egyháztól, illetőleg felekezetektől azt, a mivel birnak s így a felekezetnélküli iskolák és nevelő- vagy tanító-intézetekkel a magyar állam létét biztosíthatni.

Én mindig kérni fogom a nemzetek Istent, hogy mentse meg hazánkat és nemzetünket a felekezetnélküli és közös állami intézetek azon keserű gyümölcsseitől, melyeket Franciaország a rég- és közelmúltban valás-erkölcsi és társadalmi rázkódásaiban alig bir megemészteni.

(Vége következik.)

Felvidéki.

Különfélék.

— Az oláh irredenta proklamációi iránt Háromszék megye alispánja következő felhívást intézett Kézdi-Vásárhely város tanácsához: „Sz. 8496—1885. Nyilvános felszólítás Háromszék megye lakosságához. Köztudat, hogy a román királyságból a „Román irredenta ideiglenes bizottsága” aláírással hazaellenes, lázító felhívások küldettek Magyarországra egyesekhez. Ezen nyomtatványok felségértés, azonkívül hűtlenségre, lázadásra s más egyéb büntények elkövetésére egyenes felhívást tartalmaznak. Ezennel nyilvánosan felhívom mindazokat, a kiknek ily nyomtatványok küldettek vagy azok birtokába más uton jutottak, azokat a járási szolgabíró urak és városi tanácsok utján a megye alispánjához folyó évi szeptember hó 30-ig multhatatlanul szolgáltatassák be. Sepsi-Szentgyörgyön, 1885. szeptember 13-án. Alispán helyett: Szent-Iványi Miklós, főjegyző.”

— Csekme Ferencz kitünően végzett papjelöltet, ki a múlt évet külföldi egyetemeken töltötte s jelenleg a nagyenyedi Bethlen-főiskolánál mint köztanító működik, mint Dr. Bartók György segédlelkésze, Szász Domokos püspöktől felhatalmazást nyert, hogy mint segédlelkész, a sákramentumokat kiszolgáltathassa, házassulandókat összeeskethessen s általán a rendes lelkeszi teendőket végezhesse.

— Várady Ferencz előnyösen ismert színigazgató folyó hó 30-án ünnepli meg színészségének 45-ik s igazgatói működésének 25-dik évfordulóját.

— Rémes gyilkosság hire veré fel a mult csütörtökön Kézdi-Vásárhely város nyugalomát. Egy oly vérengző s kannibáli kegyetlenséggel végrehajtott vérboszu volt ez, mely páratlanul áll városunk történetében. Egy köztisztletben álló derék iparos gyilkoltatt meg fényes nappal, vásáros időben, a város egyik legélénkebb terén, hol öt utca fut össze s hol a járó-kelők egymást érik; s megtörtént a véres tett a nélkül, hogy valaki megakadályozhatta volna. Az eset részletei a következők: A kézdívásárhelyi csizmadiaipartársulat részére a képviselőtestület határozata szerint külön terület lett kijelölve arra nézve, hogy ott a társulathoz tartozó egyes iparosok árusátraikat a csütörtöki hetivásárok alkalmával felállíthassák. Jancsó József kézdívásárhelyi csizmadia-mester, ki nem volt az ipartársulat tagja s csak iparjegy mellett folytatá mesterségét, a mult csütörtökön szintén a többiek mellé állítá fel sátrát; azonban Nagy Sándor atyamester ez ellen tiltakozván, sátrát onnan a számára kijelölt helyre tétette. Rövid szóvita után Jancsó József bosszut lihege hagyá el a piacot. Délután fél 2 órakor Nagy Sándor, árusátrával vállán, gyanutlanul ment haza felé s midőn a „Szarvas” vendéglő előtti térre ért, Jancsó József jött elő egyik melléktezéből s egyenesen mellé lépve, kést rántott elő s balkarjával átfogva Nagy Sándort, jobbajával hasába merítette a kést. A szurás feltétlenül halálos lévén, az áldozat azonnal összeesett. A gyilkos most áldozatára térdelt s a szó teljes értelmében összemarcangolta; addig vágta és szurta áldozatát, míg kezei között kiadá lelkét. A véres jelenetet a szomszéd házakból többen nézték végig; azonban senkinek sem volt bátorsága az állati dühtől tájtékozó emberhez közelíteni. A gyilkos ezután, véres késével kezeiben, egyenesen a

tanácsához ment s ott késő átadva, jelenté, hogy ő gyilkos. A rendőrkapitány azonnal elzáratta s később a törvényszékhez kísértette át. A nép, ezalatt értesülvén a véres tettről, roppant tömegben vevé körül a tanács-házat. Négy csendőr és két törvényszéki hajdu fedezte a gyilkost a nép dübe ellen, mely halált kiáltott fejére, a míg a tanács-háztól a törvényszékig kísértetett. A gonosz-tevő födetlen fövel, összekötött kezekkel haladott a csendőrök között s halálsápadt arczán a végsőig fokozott emberi szenvedély kaján kifejezése ült. A lynchelni kész felbőszült tömeg „Akasszák fel!” kiáltással kísérelte a gyilkost a törvényszék épületéig. A vizsgálat azonnal kezdetét vevé. A tettes kihallgatása alkalmával a legkisebb felindulás nélkül, nyugodt hangon beszélt el szörnyű tettetét. Azt állítja, hogy nem határozta el előre a gyilkosságot, hanem midőn véletlenül találkozott Nagy Sándorral, egy pillanat alatt ébredt fel benne a boszu, rárohant s késével leszúrta; hogy hányszor és hova szurt, nem tudja, mert a düh egészen elvakította. — A hivatalos boncolás pönteken tartatott meg s az orvosi vélemény a hullán talált 7 seb közül 3-at feltétlenül halálosnak konstatált. A tüdő, a máj, a belek teljesen szétmarcangolva, a halál belső elvérzés folytán az első percekben bekövetkezett. A vizsgálatot Demény Ferencz aljegyző vezeti, kinek képessége, erélye biztosít, hogy e borzalmas ügy mihamarább lebonyolittatik. — A gyilkosságnak áldozatul esett Nagy Sándor folyó hó 26-án temettetett el általános részvét mellett.

— Az erdélyi ev. ref. egyházmegye közgyűlése folyó hó 21-én az egyházi kodifikációval foglalkozott. A betegjesszett javaslat előadott része elfogadta. A közgyűlés tagjai számának leszállítására vonatkozó rész az egyházmegyékhez utasított. Délután egyházkerületi főjegyzővé Szász Gerő választotta meg 97 szavazattal.

— Hogyan születik a divat a nőknél? Napoleon Jerome a „veres herceg” hirhedt kegyencz nője Cora egy izben kissé ingerült hangulatban beszélgetett szobájában a herceggel. A herceg tréfás szavaira egyszerre felkapja a herceg által hozott szép új kalapját s a földre vetve, lábával toporékolta rajta. Később pedig másképp nem szabadulhatván, távoznia akart s a földről felvett összetiport kalapot tette fejére. Csak nem megy ki ezzel a kalappal? — kérde a herceg? S mért nem? — felelt a daczos nő s megigazítja fején a kalapot s a hercegnek is be kellett ismernie, hogy a kipirult arcához nagyszertien állt a kalap. A nő kiköszözt s Páris körhelyein általános feltűnést keltett a furcsa kalap s nem sokára a város divat-kereskedései ostromnak voltak kitéve, hogy készítsenek olyan girbe-görbe kalapokat, mint a milyen Corának volt.

— Tompa Mihály összes műveiből ismét vettünk négy füzetet: a 11., 12., 13. és 14. díket. Ezekben kezdetét veszi a balladák sorozata, melyet Lévy Sándor kísér érdekes jegyzetekkel. A mű díszes kiállításban Méhner Vilmos budapesti könyvkiadónál jelenik meg. Ára füzetenkint 35 kr.

— Van szerencsénk t. olvasóink figyelmét a mai számunkban megjelent Emmerling-féle hirdetésre felhívni. Nevezett ezental a már több éven át birtokában levő és jó hírnevű Emmerling és Rabsch céget, mint-hogy évek előtti társa s későbbi alkalmazottja végleg kilépett, minden tévedés kiküldése végett kizárólag saját neve alatt fogja vezetni.

RÖVID HIREK.

Brüsszelben a múlt héten egy kórház építésénél leszakadt egy állvány s huszonnyolcz munkás vesztette életét. — A szaniszlói fegyházból egy 20 évi börtönre ítélt fegyencz egyik éjjel megszökött s egy korcsmába betörvén, onnan egyet-mást elvitt. — Az aradi új színház okt. 1-én fog megnyitni. — Mesterháza (M.-Tordam.) az irredenta proklamáció hatása alatt a románok megrohanták a magyarokat s azokat tétleg bántalmazták. A hősök közül 18-at elfogtak. — Újvidéken egy szakácsné egy parasztleánynek revolverrel a hasába lött. — Karlovczán az érseki

templom tornyáról egy 70 éves és lezuhan s élet-halál közt van. — Olaszországban napról napra terjed a kolera. Palermo-ban naponta mintegy százan halnak el kolerában. A nép kétségbeesése leirhatatlan. — Meudonban a kormányozható léghajóval újabb kísérletet tettek, mely teljesen sikerült. — Lütichben a napokban eltűnt egy váltótűgnyök. Mint kiderült, a szökevény, kit később halva találtak a Maase oldalsatornájában, elszakított vagy fél millió frankot. — New-Yorkban egy kitűnő művész négy ágyába ejtette az égő cigarettát, melytől később ruhája meggyulván, a művésznek teljesen összeégett. — A Romániából kiutasított irredentisták a közönség tüntetése között e hó 18-án hagyták el Bukarestet. — Bismarck hg szigorú rendeletet adott ki, melynek értelmében minden tisztviselőtől megköveteli, hogy aláírásoknál tisztán, olvashatóan írja le nevét. — A pápa 40,000 frankot adományozott a kolerajárvány következtében inségre jutottak javára. — Kuffler, a bécsi milliós sikkasztás tettese, hetenkint egy napi börtönnel szigorított 7 évi nehéz börtönbüntetésre ítéltetett.

Vettük a „Gondúz” szépirodalmi hetilapnak 48—52 számait, melyekkel az I. évfolyam végződik, és végigtekintve e kitűnő lap számain, lehetetlen meg nem említenünk azt a dícséretes buzgalmat és szigorú lelkiismeretességet, melyvel az áldozatkész kiadó lapjának első évfolyamában a maga elé tűzött tartalmas programot teljesítette. A „Gondúz”-ban találkoznak hazai irodalmunk színe-javával s mit egyéb szépirodalmi lapokban csak elszórvá találunk, az a „Gondúz” mindegyik számában egyesítve van. Az említett 5 számban végződnék a következő érdekesítőt regények: Az „Új főispán” Tolnai Lajostól, a „Végzet” Margitay Dezsőtől és „Székely támad, székely bánja” P. Szathmáry Károlytól. Költeményekkel találkoznak Abrányi Emlőtől, Benedek Aladártól és Inozedy Lászlótól. Elbeszélések és rajzok megjelölés és végződnék: A „Leány-boszu” Majthényi Flórától, „Két királynő” Sacher Masochtól; „A mi velencei barátunk” Szana Tamástól; „A potya menyasszony” Muzslai K. Jánostól; „Chinai szerelem” Madarassy Lászlótól. Ezekon kívül még érdekes ismeretterjesztő cikkek, mulattató apróságok, talányok stb. A „Gondúz” megjelen minden vasárnap 3 tömött iven, színes borítékkal. Kiadja Székely Aladár, Budapest, főmunkatárs Tolnai Lajos. Előfizetési ára: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Hívvel ajánljuk e hazafias kitűnő vállalatot mindeneknek, ki lelketemelő olvasmányokban leli örömet. A kiadó mindenkinnek ingyen és bérmentve szolgáltatvatványsszámmal, ki e végett levelező lapon hozzá fordul.

István bácsi. Majer István, az országszerte kedvelt író félszázados írói jubileuma alkalmából az „Ország-Világ” sikerült arcképét közli a népszerű papnak és írónak, s ugyanez alkalommal Körösy László dr. írt az ünnepelt férfinak jellemrajzot. A lap többi közleményei is egyenkint figyelmet érdemelnek. Így „A modern apostol” (emlékezés Györy Vilmosra, sok érdekes adattal), Radnai Rezsőtől; „A hon földje”, költemény Hiadortól; „A hársfa alatt”, elbeszélés Hevesi Józseftől; „Las Carolinas”, Szokolay Kornéltól; „Fábián Gábor”, (arcképpel), b. e.-től; „Háború — vaktöltéssel”, Székely Huszártól; „Dalok”, Sziklai Somától; „Az antwerpeni világkiállítás”, (nagyszabású kép); „Karátsonyi Guidó gróf”, (arcképpel); „Két vén gyerek”, regény Gabányi Árpádtól; „A hét története” Borostyáni Nándortól. A képek között igen csinosak a pozsegi hadgyakorlatokról való képek. A gazdag rovatok következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvpiazz, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen onnan, rejtvények. Az „Ország-Világ” előfizetési ára egy évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6-ik szám.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-és értéktőzsdén.

Szeptember 25-én.

Magyar aranyárjádék 6%	—
Magyar aranyárjádék 4%	99.95
Magy. papirárjádék 5%	90.90
Magyar vasuti kölcsön	148.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	97.—
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	124.—
M. keleti vasuti államköt. III.	109.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	102.50

M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	101.50
Temes-bánati földterherm. kötvény	102.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	102.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.75
Magyar nyermény-sorsjegy kölcsön	117.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	121.50
Oszták járadék papirban	82.25
Oszták járadék ezüstben	82.75
Oszták járadék aranyban	109.—
1860. államsorsjegyek	139.—
Oszták-magyar bankrészvény	865.—
Magyar hitelbank-részvény	283.80
Oszták hitelintézet-részvény	283.25
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.87
20 frankos arany	9.96
Német birodalmi márka	61.80
London (2 havi váltókért)	125.80

Felolós szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Alibert.

Sz. 3775. tkvi

1885.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság, közhirrre teszi, hogy Kis Mihály és neje Zonda Erzsébet k.-sztl-éleki lakos végrehajtónak Szilágyi Ferencz ügyvéd által képviselt Hegyes István (templomi) hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 200 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, K.-Szentlélek községében fekvő, a k.-szentléleki I. rész 158. számú tjkvben foglalt 337. hr. sz. 160 frt, 2408. hr. sz. 12 frt, 2596., 2597. hr. sz. 30 frt, 2818. hr. sz. 8 frt 50 kr, 3556. hr. sz. 21 frt 50 kr, 4968. hr. sz. 24 frt, 6152, 6153, 6154. és 6155. hr. sz. 13 frt 50 kr, 6164., 6165., 6166. hr. sz. 4 frt 50 kr, 7610. hr. sz. 15 frt, 9537. hr. sz. 32 frt, az I. rész 1362. sz. tjkvben 3703. hr. sz. 24 frt és az 1363. sz. tjkvben 3731., 3741. hr. sz. 174 frt becsértékű egész ingatlanokra az árverést a fennebbi ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi október hó 2-ik napján délelőtti 8 órakor K.-Szentlélek községében a község-ház-

nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%o. vagy készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §. jeltzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság üléséből 1885. évi július hó 22-ik napján.

Hirdetmény.

Közhirrre tétetik, hogy Kézdi-Vásárhely város tulajdonát képező szántók és kaszálók f. évi szeptember 27-én a tanácsháznál tartandó nyilvános árverésen 6 egymásutáni évre haszonbérbe fognak adatni.

Kézdi-Vásárhely, 1885. szept. 23.

Varga József,
főjegyző.

Szabó Dénes,
gazd.-tanácsnok.

Csik-Somlyón Fodor Ignác-nál eladó:

200 veder 6 éves bor; 3 darab pinzgau borjuzó tehén és egy bika; 2 fejős bival; 2 fekete, 2 sárga és 2 piros pej 4—5 éves lócsikó.

2—3

ELADÓ HÁZ.

Csik-Szeredában a kir. adóhivatal és ifj. Pototzky Gergely háza között levő belső felek a rajta lévő épületekkel eladandó. Venni szándékozók értekezhetnek Borbély Károly m. kir. postatisztával Szász-Régenben. (2—3)

Van szerencsém tudomásul hozni a nagyérdemű közönségnek, hogy Rabsch Sándor, mint régebben volt társ, utolsó időben mint alkalmazott, üzletemből végleg kilépett és én a több éven át fennálló fűszer-, csemege- és nagybani ásványviz-üzletemet minden tévedés kikerülé e végett ezental kizárólag saját nevem alatt

EMMERLING VILMOS K.

fogom vezetni, s ez által megszüntem jegyezni: Emmerling és Rabsch.

Egyszersmind van szerencsém legelőnyösebb áraitat a leggyakoribb háztartási cikkek közül ide jegyezni, azon megjegyzéssel, hogy mint eddig, ugy ezental is legfőbb törekvésem leendő tisztelt vevőimet minden módon kielégíteni. Árak kötelezettség nélkül.

Fűszer- és gyarmatárak:

Czukor legfinomabb	100 kiló frt 42.—	Santos kávé	1 kiló frt 1.30
„ finom	100 „ 40.—	Rizs glaze legfinomabb	1 „ —.32
„ kocka legfinomabb	100 „ 42.—	„ fioretone	1 „ —.28
„ törött legf. 25 és 50 kil. lád.	100 „ 42.—	„ fioret	1 „ —.23
Cuba kávé legfinomabb	1 „ 2.—	Árpakása legf. gyöngyszemű	1 „ —.48
Ceylon kávé legfinomabb	1 „ 1.90	„ finom	1 „ —.40
Cuba „ gyöngy	1 „ 2.—	„ középfinom	1 „ —.36
Arany Java kávé valódi	1 „ 2.—	Dara finom és nagyszemű	1 „ —.26
Mocca kávé valódi legfin.	1 „ 1.90	Polenta-dara	1 „ —.40
Nilghery kávé I. rendű	1 „ 1.90	Mandola avola legszebb	1 „ 1.50
(Nilghery)	1 „ 1.90	Mazsola-szőlő	1 „ —.72
Malabar kávé	1 „ 1.60	és mindennemű fűszer és déli gyümölcsök a legjobb minőség és legolcsóbb ár szerint.	
Gyertya Apollo 560 gramm	100 csom. frt 54.—	Gyertya Milly 560 gramm	100 csom. frt 54.—
„ Flora 560	100 „ 54.—	„ Paraffin 560	100 „ ft 40.—
„ Flora 500	100 „ 48.—	Mindennemű közönséges és svéd gyufák.	

Chocoládék Suchard és Massontól minden fajta gyári áron. Naponta friss husneműek és Liebig huskivonat. Főzelékek, mustárok és mártások legjobb választékban a leghíresebb francia és angol gyárakból. Mindennemű bel- és külföldi sajtok, borok, pezsgők.

A legjobb minőségben és legnagyobb választékban thea és rum, angol thea-kenyér. Egyesült főraktára mindennemű bel- és külföldi ásvány- és gyógyvizeknek.

Ismeret házak részére szívesen kész vagyok elszámolásra árukönyveket be-rendezeni.

Vidéki rendelvényeket legpontosabban teljesítek. Nagybecsű parancsait magamnak kikérve, jegyzek, legnagyobb tisztelttel

1—3

Emmerling Vilmos K.,
azelőtt Emmerling és Rabsch.